

Dragi drugovi!

Kyjev, 29. 7. 79

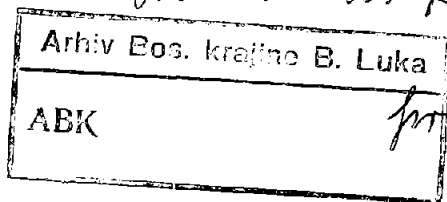
U našem zajedničkom pismu od 27.2. pisali ste mi, da bi vas ne ostalo potrebno interesovala i moja biografija.

U mojem pismu od 6.3. javio sam vam da ću vam je poslati kada je napisem.

U navedenoj metriji bolovanja uspio sam napisati svoju biografiju (priput!); zamolio sam da mi je stipljaju pa vam je šaljem na vaš uvid i eventualno korišćenje. - Ako ga bude ispraven vam da će to biti na častij liniji dostupnoj čovjeku u pravom smislu te riječi.

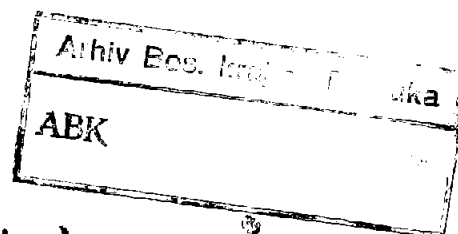
Na ostale vaše zamolbe ću vidjeti i kada mi dostrode mape (fotografije i umre) mojih približno obradovaću vas

Srećno vas pozdravlja odmi vam i poštujući vas

prof. Dragan Kutalica

B I O G R A F I J A

A) - DO UMIROVLJENJA (kraj 1961. godine)

Rođen sam 12. srpnja 1901. godine u STAROM MAJDANU, SR BOSNA I HERCEGOVINA, od oca Luke i majke Kate, rođene Babić. Narodnosti sam Hrvatske. Polazio sam srednju školu u Banja Luci i maturirao 1919. godine. Iza toga studirao sam nacrtnu geometriju i matematiku (kao glavne struke) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu od 1919. do 1923. godine. Za vrijeme studija bio sam pomoćnik za nacrtnu geometriju kod profesora Jurja Božićevića na Šumarskom fakultetu kroz 3 i pol godine i na Visokoj tehničkoj školi kroz 2 i pol godine, a osim toga kod profesora Dr. Jurja Majcena u geometrijskom seminaru kroz 2 godine. (Poremećeno zdravlje obiju utjecalo mi je na čitav tok života).

Kao stalno nesposoban nisam vojske nikako služio. Ostao sam cijeli život izvan stranaka - a posvetio sam se školi i borbi za boljeg čovjeka.

Nakon završenog studija služio sam kao profesor na gimnaziji u Sisku od 1923. do 1935. godine. Tu su me zapazili i stručno i pedagoški. Bio sam među osnivačima Društva za podupiranje siromašnih učenika i tajnik društva kroz 10 godina. Uporedo s navedenim bio sam i među osnivačima gimnazijske ekstenzije iz koje je izraslo Narodno sveučilište. Tim radom rukovodio sam kao tajnik i bio jedan od predavača. Konačno bio sam i među osnivačima Zajednice doma i škole, čiji sam tajnik bio više godina - sve od osnutka do odlaska iz Siska.

Nakon Siska bio sam profesor u Zagrebu na IV-muškoj gimnaziji od 1935. do 1941. godine. U Zagrebu sam bio blagajnik Sekcije Zagrebskog Jugoslavenskog profesorskog društva i rukovodio sam izdavačkim poslom sekcije (list "Mladost" i udžbenici: Hazer-Barac, Mazulin, Dr. Orđenić, Dr. Magarašević i id.).

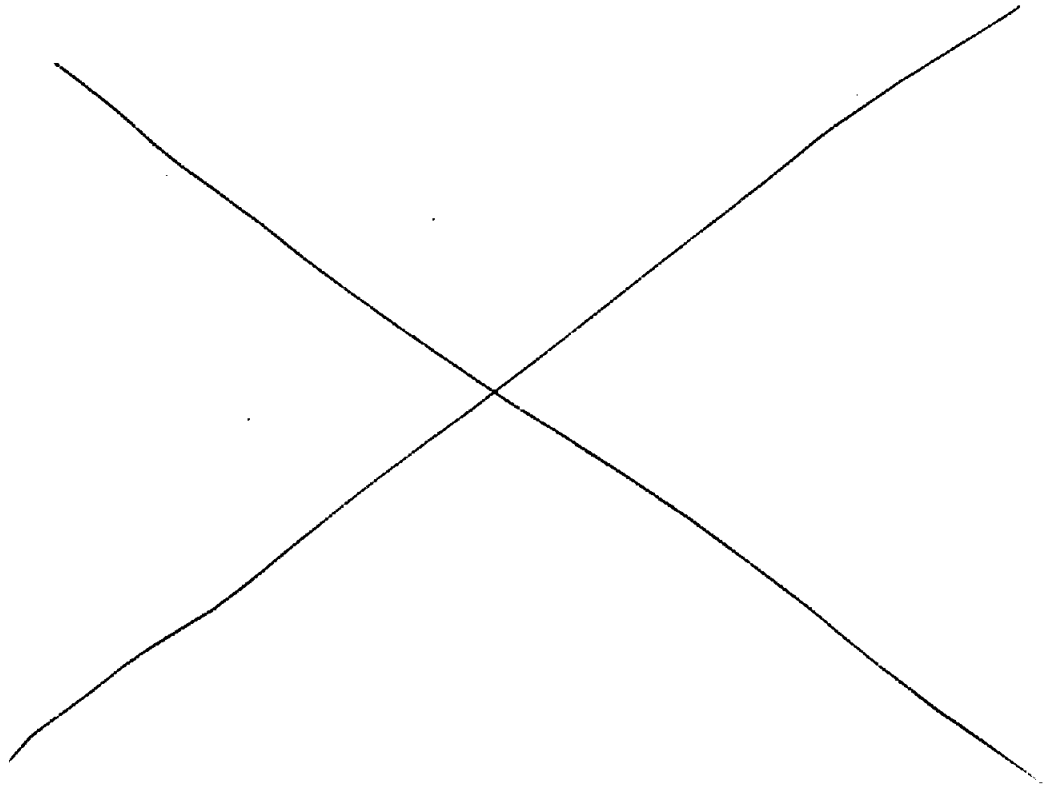
Za okupacije, kao politički nepoćudan - premješten iz Zagreba u Koprivnicu (1941. - 1942.g.), a zatim sam bio službom u Sisku sve do oslobođenja.

Odmah po oslobođenju preuzeo sam upravu gimnazije u Sisku - 1945. godine (2 mjeseca), a zatim sam na telegrafski poziv prešao na rad u Ministarstvo prosvjete kroz 5 godina, i to kao referent, inspektor i šef organizaciono-administrativnog odsjeka.

Kroz to vrijeme predavao sam 1 godinu honorarno nacrtanu geometriju na Prirodoslovno-matematskom fakultetu i matematiku za vanredne slušaće na VPI kroz više godina.

Poslije toga bio sam upravnih Klasične gimnazije kroz 4 godine (1950. - 1954.), zatim XII gimnazije 2 godine (1955. - 1956.) - zatim upravitelj velike Kušlanove osnovne škole 5 godina (kada su osnovane osmogodišnje osnovne škole).

(Iz dobivenih ocjena: uspio lijepo organizirati škole - odličan poznavalac teorije i prakse odgojno-obrazovnog rada - kod nastavnika uživa veliki autoritet - škole odlično organizirane i pravilno usmjeren rad školskog odbora - vodi punog računa o ulozi prosvjetnog radnika u izgradnji socijalizma).

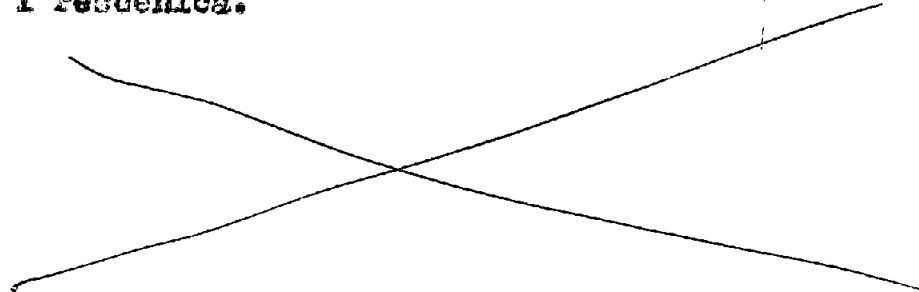

KROZ SVE VRIJEME OD 1945. DALJE OSIM RADA NA RADNOM MJESTU I U ŠKOLI:

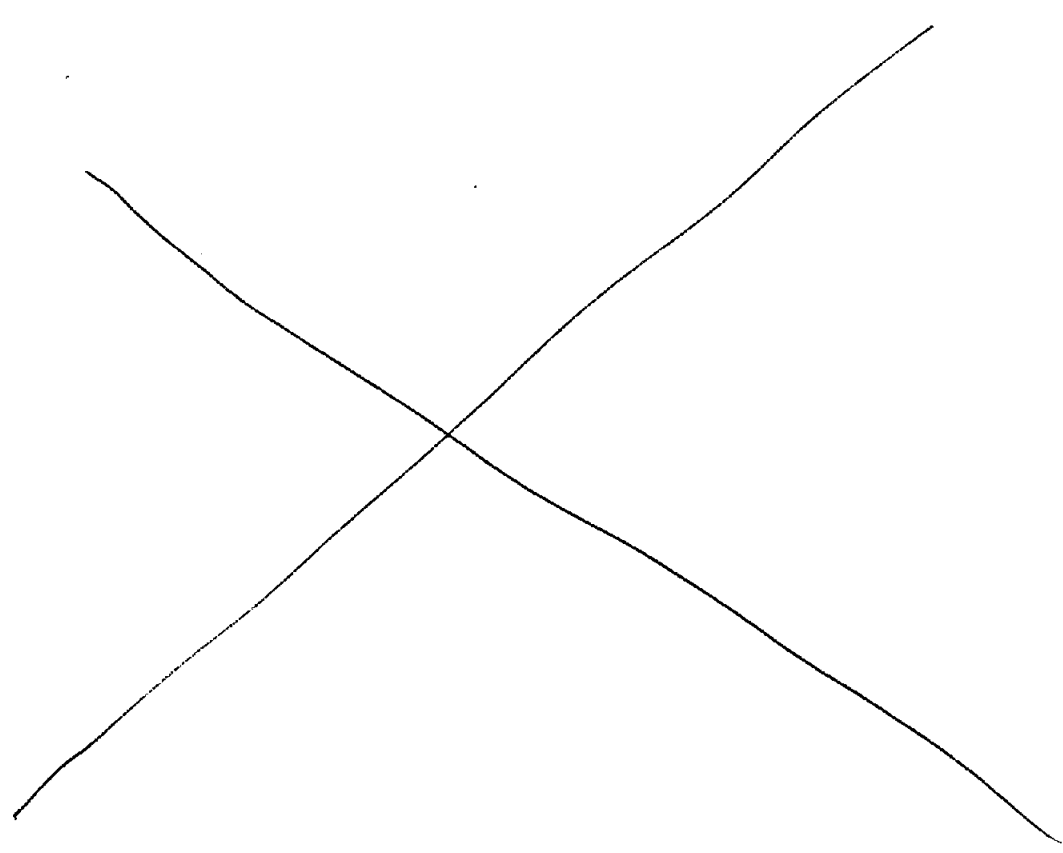
I - LINIJOM STRUKE:

1. Vršio recenzije udžbenika matematike
2. Napisao (sa Dr. Kuregom i Škreblinom) Analitičku geometriju, koja je izašla u 3 izdanja, a prevedena je i na makedonski jezik, gdje je doživjela i II skraćeno izdanje.
3. Predavao na tečaju za izvanredne slušače likovnog odgoja perspektivu & obavljao ispite.
4. Predavao godinama tehničko crtanje i nacrtnu geometriju na VPS za studente likovnog odgoja.
5. Suradivao u Matematičkom fizičkom listu za srednje škole.
6. Izrađivao nastavne programe nacrtna geometrije i matematike za VPS, a izradio sam i nacrt programa nacrtna geometrije za gimnazije za Zavod za školstvo NRH.
7. Održao 14-dnevni seminar za nastavnice gimnazija - predviđenih za predavanje nacrtna geometrije u gimnazijama - seminar u okviru Društva matematičara i fizičara NRH.

II - LINIJOM NASTAVE I ŠKOLIS:

1. Rukovodio svojevremeno par godina ekipnim pregledima više škola (A.Butorac, Vrapče, Volovčica, Varčavska i dr.).
 2. U Pedagoškom radu pisao: "Iz istorije školstva" i "Za što jedno - obrazuje izvođenje geometrijskog crtanja u općeobrazovnim školama".
 3. Vršio dužnost člana komisije za stručne ispite nastavnika pri VPS i profesora na fakultetu i Umjetničkoj akademiji (preko 1000 kandidata u toku preko 10 godina), ispitivao predmet "Teorija socijalističke demokracije i organizacije i administracija škole".
 4. Održavao referate u okviru direktora škole općina Trnje i Peščenica.
-

III - DRUŠTVENOM LINIJOM:

1. Ranije kroz 2 godine bio član Gradskog savjeta za prosvjetu.
 2. Bio član komisije za mrežu školstva grada Zagreba (uoči spajanja osnovnih škola i nižih razreda gimnazije).
 3. Održavao u Osnovnoj organizaciji ciklus predavanja o pedagoškim temama.
 4. Sudjelovao u radnim akcijama na autostradi, Bihaljevcu i kućama u Martićevoj (linijom sindikata i Osnovne organizacije - za što sam dobivao i diplome).
 5. Linijom uprave škole bio na svim školama, gdje je bio, član Školskog odbora i Zajednice doma i škole.
 6. Bio je dugogodišnji predsjednik kućnog savjeta.
 7. Podpredsjednik podružnice Zagreb Društva matematičara i fizičara.
 8. Bio je dugogodišnji član republičkog odbora Društva matematičara.
-

B) - POSLIJE UMIROVLJENJA (od 1962. godine dalje):

1. Predavač više godina matematike na Višoj radničkoj školi (uz Radničko sveučilište Moša Pijade).
2. Napisao priručnik u 2 dijela: "metodička zbirka zadataka iz matematike za III semestar".
3. Napisao (sa Lavom Rajčićem) udžbenik za gimnazije: "Nacrtna geometrija za II do IV razred gimnazija" (izašlo više izdanja).
4. Bio nekoliko godina predsjednik "Podružnice društva matematičara za grad Zagreb" - pa s tim u vezi:
 - a) - održavao predavanja iz matematike u seminarima za naprednije učenike,
 - b) - rukovodio takmičenjima učenika iz matematike.
5. Suraduje u matematičko-fizičkom listu za učenike srednjih škola.
6. Bio stalan član upravnog odbora "Društva matematičara i fizičara SR Hrvatske" i nekoliko godina rukovodio nastavnom sekcijom, a zadnje 3 godine član suda časti upravnog odbora.

NAPOMENA: 1970. godine dobio nagradu Republičkog fonda "Ivan Filipović" SR Hrvatske - za unapređivanje pedagoške teorije i prakse.

U Zagrebu, marta 1979. godine

Arhiv Eos. krajine B. Luka
ABK

prof. Dragan Kutalović

O SUŠTINI NASTAVNIKOVA POZIVA UOPĆE I POSEBNO U NAŠOJ
DANAŠNJICI

Ante B. B. B.

U brizi, radu i žrtvama za našu
omladinu jest naš najveći moral.
Mi hoćemo da naša omladina bude
sretnija i bolja od nas.

Davorin Trstenjak

I. Počeo bi sjećanjem iz svoga školovanja. Polazio sam (1911-1918) veliku realku u Banjoj Luci. Kroz to vrijeme promijenio sam mnogo nastavnika. Među njima je bilo vrsnih nastavnika. Ali od svih njih ostao mi je u najdužem i najljepšem sjećanju moj nastavnik i razrednik (profesor Franjo Harazin). Svi smo ga duboko poštivali i iskreno voljeli iako je mnogo tražio, a nije bio nikakav "popustljivac" i dobričina. Iz njega nešto je zračilo na nas i usjecalo nam se u naš duh i naše srce. Dosta je bilo da ti pred pločom naš "tatek" kaže: "Sinko, ja nisam danas zadovoljan s tobom" - pa je taj crvenio do ušiju i preko ušiju. Ne zbog straha od negativne ocjene, nego ga je bilo stid čovjeka...

Kasnije u razmišljanjima o takvim pojavama, a i kroz vlastitu praksu prepoznao sam da se iza te i takvih pojava krije suština nastavnikova poziva i nastavnikova djelovanja.

II. =Po položenom ispitu zrelosti (neposredno po svršetku prvog svjetskog rata 1919.) ne odoh na tehniku (unatoč savjeta da odem tamo) nego sam upisao filozofski fakultet (onda nije bilo posebno prirodoslovnog matematskog fakulteta. Završio sam tehničke predmete (nacrtanu geometriju i matematiku) sa dubokim uvjerenjem, da ću više dati zajednici u onim prilikama iza rata, ako odem na srednju školu i u njoj dostojno zastupam te predmete, pa olakšam svojim đacima odlazak na studije i početak studija. Nije me smetalo da ću kao nastavnik srednje škole živjeti skromno, više oskudno nego dobro.

Kroz 38 godina nastavničke službe (najviše u razredu, pa kao direktor i inspektor ministarstva prosvjete) srodio sam se s nekim mislima o suštini nastavnikova zvanja koje ovdje iznosim.

III. Nastavniku (učitelju, nastavniku, profesoru) povjereno je obrazovanje i odgoj omladine. Ta dužnost nije ni mala ni laka. Moram istaći specijalnu ulogu školskog radnika, ali ne sa željom za odvajanjem od ostalih trdubenika ni traženjem specijalnih prava. Posebno naglašavam značaj nastavnikova svakodnevnog kontakta sa učenikom u razredu za vrijeme nastavnikova sata i inače u prostorijama škole. Tu je glavna fronta njegova rada. Nastavnik nije čovjek kancelarije.

Društveni poziv nastavnika ima izvanredno bogat, zanimljiv i lijep sadržaj. Njegovu stvarnu vrijednost potvrđuje sam život. Nastavnikov poziv je trajno okrenut životu i vremenu, njegovim svježinama, akcentiranim težnjama. Za ovaj poziv treba da se voli omladina ali samo to nije dosta. Ako bi se ograničili samo na subjektivne težnje onda bi iznevjerili istinsku ulogu nastavnika.

IV. Za poziv nastavnika treba imati energiju, koja će moći da se obnavlja cijeli život. Treba stalno da ozaruje lica djece i omladine povjerene mu na obrazovanje i odgoj. Treba da je enciklopedist znanja, uvijek u korak s vremenom i naukom. Ništa ne propustiti i reći na satu u brizi za obrazovanje djece. Nastavnik treba da pozna i da može koristiti sve metode rada kao i njihove kombinacije, K tome treba da upozna psihu učenika i drugo. A to može samo nastavnik koji se sav posvetio školi. Zato mora biti materijalno zbrinut i nezavisan od svega. No suština nastavnikova poziva i djelovanja je odgojna uloga kroz nastavu i u kontaktu sa učenikom. Za ovakvo uspješno djelovanje nastavnik mora biti potpun čovjek u najširem i najljepšem smislu.

V. Formiranje učenika u pozitivnu društvenu jedinicu je dug proces, koji zavisi od više komponenata. Taj se rad ne provodi uz bubnje i talambase. Pretežno se odvija u

prisnom kontaktu nastavnika i đaka. Uspješan odgojni rad - mislim i tvrdim - je prava umjetnost. Na žalost to se kod nas ne njeguje dovoljno. Zatim uz masovne potrebe škola za nastavnicima nije bilo prilike, da se među njima bira samo one koji stvarno odgojno utječu na djecu. Nadalje nastavnika - kada djeca i omladina pokazuje život, kada život otvara osjetilima djece, kada omladini željnjoj znanja i vidika unosi radosti i dijelić sebe i svoga duha - takvog nastavnika često satiru unutrašnji nemiri kao svakoga umjetnika.

Plod umijeća odgajanja nije slika ili kip, nego ono što je neposredno predano učenikovu umu i srcu.

- VI. Da navedenu odgojnu ulogu - suštinu svoga poziva nastavnik izvrši - treba da živi po cijeli dan sa svojom školom pa kad i nije u njoj. U tome svome poslu nerijetko se povlači u sama sebe u svoju samoću. Tu osjeća i svoje sve i svoje ništa. Samoća mu ne smije biti teška, ta u samoći su se skovali i stihovi od kojih se naša unutrašnjost grči, a u samoći su i Meštrović i drugi odlomili svoje mramore i nacrtali slike. †
- VII. Puno ljubavi prema djeci, puno osjećaja za njih i s njima, neprekidni umni napor u radu s njima, intenzivno gledanje u budućnost čovjeka i naroda i konačno neprekidno žrtvovanje sebe idealima progresa čine nastavnika dostojnim odgajateljem generacija, koje će moći preuzeti na sebe zadatke pa i terete sutrašnjice.
- VIII. Ranije građansko društvo ostavilo nam je u naslijeđe mnoge negativne osobine, koje se ne gube tako brzo. Među njima su dvije naročite teške a to su egoizam i karjerizam, gdje one vladaju nema mjesta humanizmu.
- U našoj sadašnjici, a u korak sa vremenom i u vezi sa intenzivnim gledanjem u budućnost naše zajednice, nastavnik treba da svojim odgojnim radom priprema učenika za solidnog trudbenika socijalističke izgradnje naše zemlje. Našu socijalističku izgradnju prati socijalistički humanizam. Ali humanizma nema bez pravde i solidarnosti. Ono što može da nagriza i ugrozi nastojanje oko socijalističkog

humanizma ~~da~~ egoizam i karijerizam. Čini se da je bilo lakše pobjediti klasnog neprijatelja, nego što će biti svesti u prave granice, ako već ne ukloniti, egoizam i karijerizam.

Činjenica je, da ne može biti istinskog socijalističkog graditelja, ako nije u sebi i za sebe pobijedio egoizam i karijerizam, a kasni socijalistička izgradnja ako nisu uklonjeni iz društva egoizam i karijerizam.

Eto zato se moraju nastavnici (i svi odgojni faktori) predati punom snagom svom odgojnom radu uz ostale ciljeve, na suzbijanje egoizma kod djece i omladine i dati im pravilno gledanje na karijerizam.

Ako u tome uspijemo kod budućih ljudi naše zajednice time smo najviše učinili kao odgojitelji što treba učiniti i što se moglo učiniti za budućnost da bude društvo prožeto dubokim humanizmom.

IX. Na kraju ponavljam da samo nezavisan i zbrinut nastavnik može izvršiti svoju punu ulogu obrazovnog radnika i odgojitelja.

Za takav uspješan rad, nema novca kojim bi se nastavnik mogao platiti.

Sva sreća da je uspjeh povjerene omladine jedina prava i najdraža nagrada nastavnika.

I sami đaci kao gotovi ljudi ispovijedaju i potvrđuju svoju zahvalnost nastavnicima i školi upravo za njihovu odgojnu ulogu.

Završio bi početi u brizi radu i žrtvama za našu budućnost i omladinu mora biti naš najveći moral. Mi hoćemo da oni budu i bolji i sretniji od nas a na putu smo da tako i bude.

prof. Dragan Kutarica

Arhiv Eos. Brojno B. Luka
ABK